

וקראת לשבת עיונג

אלון מרין הפלך באקדף ובסולת פלאו

גליון מס' 827
פרשת מקץ
ל' כסלו התשפ"ז

לתגובות, הערות והארות ולקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סלביה ע"ה | לע"נ אסתר מישה בת זהירה ע"ה | לע"נ יצחק בן מישה אסתר ע"ה | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה | לע"נ רחל שנהג בת מנורה ע"ה

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם אביגיל בת אורה תחי', ולהצלחת כל התומכים והמסייעים בהפצת העלון ברוחניות ובגשמיזם

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן
מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

בפתח הגליון

ברכה"ג אלון מאיר ואלק שלום"א

האור מול החושך

חנוכה, ימי האורה. אמרו חז"ל במדרש: "חושך, זו מלכות יוון". ואנו מגרשים את החושך בנרות חנוכה. מהו חושך זה של מלכות יוון? ומה משמעות האור לו מנשלו התורה והמצוות: "אורה" זו תורה, כי נר מצוה ותורה אור?

בגמרא (ברכות כח): סיפרו: כשחלה רבן יוחנן בן זכאי, נכנסו תלמידיו לבקרו. אמרו לו: "רבנו, ברכנו!" אמר להם: "יהי רצון שיהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם!" אמרו לו תלמידיו: "עד כאן, ותו לא?" והרי מורא שמים צריך להיות מוטל על האדם הרבה יותר ממורא בשר ודם! אמר להם: "הלאי שיהא כמורא בשר ודם! תדעו, כשאדם עובר עבירה, אומר: שלא יראני אדם!"...

ידוע הסיפור באפילטון, הפילוסוף היווני הגדול שרוממות המוסר הצרוף בגרונו, שלימות המידות, הטוהר והרגשות. יום אחד מצאורו תלמידיו בקלנו, במעשה תועבה שהטיף להוקיעו. לא התבלבל, ואמר: "כשאני עושה זאת, איני אפילטון..."

צדקיה מלך יהודה, ראה את נבוכדנצר מלך בבל תולש אברים מארנבת חיה ונוגס בהם, כשהם נוטפים דם. מה היתה תגובת נבוכדנצר? השביע את צדקיהו שלא יספר על כך!... בעולם "הנאור" זה הפך לקו מנחה: היה חיה באהליך, ואדם בצאתך!

כשמרצה ידוע נתפס בקלנו, באורח חיים המנוגד בתכלית לכל מה שהטיף, אומר: "מה יש? האם מרצה לגיאומטריה חייב להיות משולש, ומרצה לביולוגיה צריך להיות חיידיק?"...

זהו: "החושך, זו מלכות יוון". בחושך, כשלא רואים, הם נוגעים בטבעיות... עליהם נאמר: "תשת חושך ויהי לילה, בו תרמוש כל חיתו יער (תהלים קד, כ)", אלו רשעים שדומים לחיות שביער ופועלים בחסות החשיכה. ביום הם מתורבתים ומהוקצעים. בלילה, בחושך, ברשות הפרט, מתגלה החייתיות בכיעורה!

"הוי המעמיקים מה" להסתיר עצה, והיה במחשך מעשיהם, ויאמרו מי רואנו ומי יודענו". לא כאלה חלק יעקב! הרי כך פותח השולחן ערוך: "כשישים האדם אל לבו כי המלך הגדול הקדוש ברוך הוא אשר מלוא כל הארץ כבודו עומד עליו ורואה במעשיו, כמו שנאמר: 'היסתר איש במסתרים ואני לא אראנו, נאום ה'!" – מיד גיע אליו היראה וההכנעה בפחד ה' יתברך, ובושתו ממנו תמיד!"

גם בחדרי חדרים נברך על המזון, נשמור על הכשרות, לא ניגע בדבר מוקצה. יהודים אנו, עשרים וארבע שעות ביממה!

מסופר, שהגאון הקדוש רבי אלחנן וסרמן זצ"ל, הי"ד, היה לומד שמונה עשרה שעות ביממה. לא ביטל רגע! נועל היה נעליים בלא שרוכים, כי היה חס על החצי דקה! אבל, שלוש דקות ביום הקציב לעבור על כותרות העיתון, כדי להתעדכן בנעשה בעולם.

וכיצד עשה זאת? לא בחדרו, לא בהתבא. פורש היה את העיתון על עמוד לימודו, קורא במהירות הבזק – "ושב לתלמודו!"

שאלוהו: "מדוע בפרהסיה, לעין כל?" וענה בנחרצות: "כדי להראות, שאם מותר – מותר לעין כל, ואם אסור – אסור גם בחדרי חדרים!"

זהו האור שאנו מציבים מול החושך של יוון! אין אצלנו מעשים במחשך! זהו אחד מלקחי החנוכה: גירוש החושך והעלאת האור!

אותו בוקר, בשנת תשל"ה, היה שונה מכל הבקרים שקדמו לו. מרן היה בשנות החמישים לחייו. באותו בוקר קם מרן מן השינה, וחש כי עיניו כבדו מלראות. הוא זיהה רק עצמים וגושים גדולים, וגם זאת רק בגווני שחור לבן. בהלה אחזה במרן. הוא העיר את בנו, רבי יצחק, וביקש ממנו להביט בעיניו. רבי יצחק עשה כבקשת אביו, אך לא הבחין במאומה.

הבעיה החריפה עם הזמן, ומרן החל נזקק לעזרתם של בניו ובני ביתו, שיקריאו לפניו מתוך הספרים, שכה אהב. בנו, רבי יצחק, ישב לצידו במשך שעות ארוכות, והקריא לפניו דפי גמרא בזה אחר זה, תשובות מספרי הראשונים והאחרונים, ופסקי הלכה ארוכים. לא רק רבי יצחק קרא לפני מרן מתוך ספריו, כל בניו ובנותיו גייסו למשימה. הם ישבו לפי התור, והקריאו לפניו בזה אחר זה, ומרן ישב והתענג על קריאתם. המעניין היה, כי ככל שהם קראו והתעייפו, מרן לא התעייף. הוא ביקש שיקריאו לו עוד ועוד, ועוד ועוד...

למותר לציין, כי בקיאותו האדירה של מרן ניכרה שוב ושוב, בכל פעם שהיה מתקן את אחד מן הקוראים, ובעיקר הקוראות, שהיה טועה בניסוח כלשהו, או בפיסוק מוסיים...

כאביו של מרן הלכו וגברו כל אימת שקרן אור חדרה לעיניו. הגיעו הדברים עד כדי כך, שבשיעורו שבבית הכנסת "יזדים", נאלצו הגבאים לכבות את כל מנורות ההיכל, למעט מנורה בודדת אחת. מרן דרש ברופאים, והללו ערכו בדיקות מקיפות והמליצו על ניתוח דחוף. אולם רבותיו של מרן, המקובלים הצדיקים, ה"בבא סאלי" ורבי מרדכי שרעבי, הורו לו שלא לגשת לניתוח. "זה בא לבד, וזה יעבור לבד" הבטיחוהו נאמנה.

מרן הקפיד מעודו על תפילות בציבור, אולם באותם ימים שינה ממנהגו והחל להתפלל תפילת ערבית בביתו, ביחידות, על מנת שיוכל להאריך ולהתחנן לפני ה' שירפאו. הוא היה בוכה במשך שעות ומבקש מרובו של עולם, שלא יכבה מאור עיניו.

"רבנו של עולם" היה בוכה, "אנא, שלח רפואה ותעלה לעיני. העלה מזור למכאובי, שאוכל ללמוד וללמד, להבין ולהורות".

גם הרבנית היתה עומדת באותן שעות בפנית החדר, כשהיא מתייפחת מרה, ששייב ה' את מאור עיניו של בעלה הגדול לאיתנו. המצב נמשך כך תקופה מוסיימת, וביום מן הימים גמלה החלטה בליבו של מרן. הוא קם ונסע לטבריה, ושכר חדר במלון לכמה ימים. בכל יום היה קם ונוסע לצפת, אל קברו של מרן ה"בית יוסף", ושם היה עומד ובוכה במשך שעות ומבקש לעזור את זכותו של מרן ה"בית יוסף".

"מרן, רבנו יוסף קארו" היה מרן בוכה, "החזרתי את עטרת תפארתך ליושנה" היה מרן מבקש ומתחנן בדמעות שליש, "כל ימי פעלתי שלא תשתכח תורתך, אנא, עשה גם אתה שלא תשתכח תורתך ושלא יכבה מאור עיני..."

כעבור אותם ימים שב מרן לביתו שבירושלים, וציפה לישועה. בעומק ליבו חש, שתפילתו נענתה. ואכן, מן השמים נעתרו לתחנוניו. כעבור תקופה קצרה, שב מאור עיניו של מרן לקדמותו באורח נס, בלא צורך בשום ניתוח או טיפול רפואי. ויהי הדבר לפלא בעיני כל. ואולם, מאז החל מרן להרכיב לעיניו משקפיים בעלי זוגיות כחות, כפי שהורה לו, המקובל רבי מרדכי שרעבי.

מטמונים מהפרשה הגיגים ומעשיות

"מאי חנוכה"

בגמרא מסכת שבת (דף כא) מובא: "מאי חנוכה? דתנו רבנן: בכ"ה בכסלו יומי חנוכה וכו'".

את דברי הגמרא הללו – אמר רבי מאיר שפירא מלובלין – אפשר לפרש גם כך: "מאי חנוכה" – מהו סודם של ימי החנוכה?

"דתנו רבנן" – את הכח לעמוד איתנים אל מול הקמים עלינו, אנו מקבלים מ"תנו רבנן", לימוד התורה ושמירת המצוות רק כך נוכל להם!

מהדרין מן המהדרין

מה טעם – שאל הצדיק רבי יצחק מגור, בעל חידושי הרי"ם – אין אנו מוצאים בשום מצווה ממצוות התורה את ההידור הזה של "מהדרין מן המהדרין" אלא בנר חנוכה בלבד?

אלא – המשיך הרבי – לכאורה יש להקשות, מפני מה היו צריכים לנס, והלא היו יכולים לחלק את השמן שנמצא לשמונה חלקים ולהכין פתילות דקות מאד?

אין זאת – השיב הרבי – אלא משום שרצו להדר במצווה וחפצו שהדלקה תיעשה בהידור הראוי כבכל יום מימי המקדש בשעה שעמד על תילו. משום כך, גם אנו בשעה שאנו מדליקים נרות חנוכה לפרסם הנס, עלינו לעשות זאת בדרך של "מהדרין מן המהדרין"!

"להודות ולהלל לשמך הגדול"

בימי החנוכה, היה רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, בעל ה"חפץ חיים", מרבה לספר ולהבליט את הניצחון הגדול של החשמונאים המעטים, על היוונים הרבים, וכך היה אומר:

כל סיבת הניצחון היתה משום שכל חפצם של החשמונאים היה לקדש שם שמים ברבים! לא חשק לשלטון, ולא לרצון לכבוש, עשה אותם חזקים ואמיצים, אלא רק הרצון הגדול לטהר את עם ישראל מכבלי מלכות יון ולקדש את שם ה' יתברך!

ראה לך – אמר ה"חפץ חיים" – ממה שאנו אומרים ב"על הניסים": "ואחרי כן באו בניך לדבר ביתך וגו' להודות ולהלל לשמך הגדול", עיקר המטרה היתה: "להודות ולהלל לשמך הגדול"!

גיבורים ביד חלשים

לכאורה קשה – תמה הצדיק רבי לוי יצחק מברדיצ'ב – מדוע אומרים אנו בתפילת "על הניסים": "מסרת גיבורים ביד חלשים", והלא מתתיהו ובניו ידועים היו כגיבורים גדולים, ומדוע כאן מכונים הם "חלשים"?

אלא – תירץ הרבי – החשמונאים בצדקתם הרבה, לא סמכו על כוחם כלל אלא בטחו בה' ובחסדיו הרבים, והאמינו כי ברצונו ימסור בידם את ממלכת יוון האדירה. זו הכוונה במה שאנו אומרים בתפילה: "מסרת גיבורים" – הבוטחים בכוחם, "ביד חלשים" – שאינם בוטחים בכוחם אלא בוטחים בה'!

עולים במעלות הגות, מחשבה ומוסר

שח מגיד הנודע רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל: אספר לכם סיפור על ה'חזון איש' זצ"ל, שנבין מהי השגחה פרטית. יודעים אנו, כי בשנותיו האחרונות הוא התגורר היכן שהיום נמצא תלמוד תורה תשב"ר, אבל לפני כן הוא התגורר על יד ישיבת סלבודקה ב'גבעת רוקח'. סמוך למקום מגוריו היתה חנות מכולת, ובעלת המכולת, שהיתה בשנותיה האחרונות בבית אבות ויז'ניץ, היא שסיפרה את המעשה. ימים אחדים לפני חנוכה נכנסה אשת ה'חזון איש' למכולת, ושאלה האם יש שמן זית. באותה שנה היה מחסור חמור בשמן זית, לא היתה בכל ארץ ישראל אפשרות להשיג שמן זית. הרבנית שאלה את בעלת המכולת, אולי טמונה אצלם באיזה מקום פחית של שמן זית משנים קודמות. אומרת לה בעלת המכולת: 'רבעצקן, אנחנו יודעים שה'חזון איש' זקוק לשמן זית לחנוכה, וכבר ניסינו להשיג בכל מיני מקומות, אבל אין בנמצא שמן זית'.

אם אין אז אין, מה לעשות? מגיע ערב חנוכה, ושוב נכנסת אשת ה'חזון איש' למכולת ואומרת: 'בעלי שואל, אולי בכל זאת 'קבורה' אצלכם איזו פחית באיזה מקום?' הם ידעו שה'חזון איש' הוא גברא רבה, ואם הוא אומר שיכול להיות שיש שמן זית 'קבור' – צריכים להיזכר. פתאום אומר בעל המכולת לאשתו: 'אני נזכר במשהו. כאשר פתחנו את המכולת והתחלנו לסדר את המוצרים, הכנו תחילה מדפים להניח עליהם את הדברים'. כיצד עמדו אז המדפים? היו לוקחים צינור עבה, תוקעים אותו עמוק בקרקע עד שהיה יציב, עליו היו קושרים את המדפים, ועליהם מניחים את המוצרים.

'אני זוכר' – אמר הבעל – 'שכאשר סידרנו את המוצרים, החלטנו כי כיון שפחיות שמן זית אינן באות לידי שימוש אלא פעמיים בשנה, לקראת חנוכה ופסח, נשים אותן במדף העליון. תוך כדי שסידרנו את הפחיות על המדף, נפלה פחית אחת מאחורי המדפים, ונבלעה אי-שם בתחתית הצינור התקוע בקרקע. מה לא עשינו כדי לחלץ את הפחית? פחית שמן זית עלתה דמים יקרים, ועשינו כל מאמץ כדי להוציא אותה. שעות ארוכות נסינו 'לדוג' את הפחית, וכל פעם שנדמה היה כמעט ותפסנו אותה, היא גלשה שוב לתוך החור. לזה מתכוון ה'חזון איש' שיש לנו שמן זית 'קבור'. 'אם כך', אמרה לו האשה, 'בוא ונחפש את הפחית'. והבעל השיב: 'כדי להגיע לפחית צריך לפרק את כל המדפים. אם הייתי בטוח שהפחית נמצאת שם בשלימות, הייתי טורח למען ה'חזון איש', אבל מן הסתם אחרי כל כך הרבה שנים הפחית החלידה, אולי אפילו יש בה חור, ולאחר פירוק המדפים וכל המאמץ הגדול, נמצא חתיכת פח חלודה בלי שמן זית. כל הטירחא הזאת אינה כדאית'. השיבה לו אשתו: 'כדאי הוא ה'חזון איש' שאפילו מספק גדול נעשה את הטירחא הזאת'.

בתחילה הבעל התנגד, אבל כאשר הוא ראה את אשתו מתחילה לפרק את כל המדפים, סייע לה להוריד את הסחורה, להוציא את הצינור והנה פח שמן הזית נמצא שלם. סיפרה האשה כי היא זאת שהביאה את השמן אל בית ה'חזון איש', והיתה שם שמחה גדולה. מה מלמד אותנו הסיפור הזה? שנים קודם לכן, ידע הקב"ה שיהיה זמן שבכל ארץ ישראל לא יהיה פח שמן אחד, והקב"ה הכין שמן זית עבור הצדיק. "רצון יראיו יעשה".

ביני לבני

הרה"ג **יחיאל פליסקין** שליט"א
מח"ס "שתולים בבית השם" ועוד

עקשנות (ה)

נערים	עקשנים/
כוחניים	עשויים
לגרום	להוריהם

סבל עצום ונורא, לפעמים עד כדי איבוד טעם בחיים, ה' ישמור. אולם גישה נכונה מצד ההורים, יכולה למנוע את הסבל, ולהוות מפתח להצלחה בחינוך הנערים. הטעות המרכזית שעושים ביחס לנערים כאלו, היא שמנסים לשלוט עליהם ולחנך אותם כמו ילדים רגילים. אבל זה לא עובד! כאשר מנסים לחנך אותם, הם תופסים זאת כנסיון לשלוט עליהם, ומכיון שהאופי שלהם לא מסוגל לקבל שליטה חיצונית, התגובה שלהם היא יציאה למלחמת כח נגד ההורים, ובמידה וההורים נענים למלחמה זו וממשיכים להפעיל כח נגדי, הילד עולה עוד ועוד ברמת הכוחניות, ובמקרים קיצוניים אף עלול להציק להורים ולהתעלל בהם ברמות אכזריות קשות, כגון על ידי חוצפות וניבולי פה מביכים, הכאת האחים ואף הכאת

האם, היעדרויות בכונה בשעות מאוחרות, ועוד. היסוד הראשון הוא שאת הנערים האלו לא מחנכים, אלא מאפשרים להם לחנך את עצמם. וזה אומר שכבר מגיל צעיר מאד, מעבירים לידיהם את האחריות וכח הבחירה על מעשיהם, מתוך הבנה ואמון שהקב"ה נתן להם כוחות מיוחדים מאד גם לטוב, והם אכן מסוגלים לקחת שליטה על חייהם בעצמם.

דוגמאות:

- אם הילד מאחר ללימודים או מתרשל בלימודיו, אין להפעיל כח בנושא.
- גם אם הוא יהיה תלמיד רשול לכמה שנים, לא נורא. המקסימום שאפשר לעשות זה להשתדל לחבר אותו פנימית יותר ללימוד.
- אם הילד מסרב להתפלל, ללמוד, או לקיים כל מצוה אחרת – להשאיר את כל הבחירה בידיו. ממילא הוא לא יתן לאיש לבחור במקומו.
- בעניני לבוש, לא להתערב לו בכלל. בין אם מדובר בבן או בבת, אני יכול כמעט להבטיח להורים, שכל נסיון לשלוט להם בעניני הלבוש, גורם למלחמת כח שבה הם מתלבשים יותר ויותר פרובוקטיבי.

המשך בגליון הבא אי"ה